

“ GOLTERMANN 4. VİYOLONSEL KONÇERTOSUNUN 1. BÖLÜMÜNDE KARŞILAŞILAN GÜÇLÜKLERE YÖNELİK ÇÖZÜM ÖNERİLERİ ”

Doç. Dr. Şebnem ORHAN*

Arş. Gör. Levent ÇINARDAL**

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, Georg Eduard Goltermann Op.65 4. Viyolonsel Konçertosunun I. Bölümünün çalınmasında Eğitim Fakülteleri Müzik Öğretmenliği Anabilim Dallarında viyolonsel derslerine giren öğretim elemanlarının görüşleri doğrultusunda belirlenen güçlüklerle, araştırmacı ve öğretim elemanlarının bu güçlüklerle yönelik önerdiği etüt ve alıştırma önerileri getirmektir. Araştırmanın evrenini Türkiye'deki Eğitim Fakültelerinin Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında görev yapan viyolonsel öğretim elemanları ve bu kurumlarda verilen viyolonsel eğitiminde kullanılan materyaller oluşturmaktadır. Araştırma betimsel nitelikli olup, genel tarama modeli kullanılmıştır. Veriler, uzman görüşü alınarak hazırlanan anket yoluyla toplanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Viyolonsel, Viyolonsel Eğitimi, Müzik Eğitimi, Müzik Öğretmenliği, G.E. Goltermann Konçerto.

* Gazi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, Ankara / TÜRKİYE , syorhan@yahoo.com

** Kafkas Üniversitesi, Devlet Konservatuarı, Kars / TÜRKİYE , levent.cinardal@gmail.com

“ SOLUTION SUGGESTIONS REGARDING THE CHALLENGES CONFRONTED IN THE 1st MOVEMENT OF THE 4th CELLO CONCERTO BY GOLTERMANN ”

Assoc. Prof. Şebnem ORHAN*

Res. Assist. Levent ÇINARDAL**

ABSTRACT

The aim of this study is to provide exercise and etude suggestions for the challenges, which have been determined in accordance with the opinions of cello instructors, who conduct cello courses at Faculties of Education Departments of Music Teaching, confronted while playing Georg Eduard Goltermann's Cello Concerto Op.65 No.4's 1st movement, which is in the curriculum of Faculties of Education Departments of Music Teaching. The population of the study consists of cello instructors at the Faculties of Education Divisions of Music Education in Turkey, and materials provided at these institutions for cello education. This is a descriptive study and general scanning model has been used. Data have been collected by means of questionnaires prepared upon expert opinions.

Keywords: Cello, Cello Education, Music Education, Music Teacher Training, G.E. Goltermann Cello Concerto.

* Gazi University, Gazi Faculty of Education, Division of Music Education, Ankara/TURKEY, syorhan@yahoo.com.tr

** Kafkas University, State Conservatory, Kars/TURKEY, levent.cinardal@gmail.com

GİRİŞ

Müzik eğitiminin ana boyutlarından biri olan mesleki müzik eğitimi; “müzik alanının bütünü, bir kolunu ya da dalını meslek olarak seçen, müziğe belli bir düzeyde yetenekli kişilere yönelik olup mesleğin gerektirdiği müziksel davranışları ve birikimi kazandırmayı amaçlar (Uçan, 2005: 32)”. Türkiye’de mesleki müzik eğitimi veren kurumlar Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri, Devlet Konservatuvarları, Güzel Sanatlar Fakülteleri, Müzik ve Sahne Sanatları Fakülteleri ve Eğitim Fakülteleri’nin Müzik Eğitimi Anabilim Dalları’dır.

Eğitim Fakültelerinin Müzik Eğitimi Bölümleri, dört yıllık bir eğitim sonrasında, müzik eğitiminin her türüne yönelik müzik öğretmeni yetiştirilmesini amaçlayan, yükseköğretim düzeyinde mesleki müzik eğitimi veren kurumlardır (Tarman, 2006: 12).

Ülkemizde sanatçı yetiştiren ve sanat eğitimcisi yetiştiren kurumların hedeflerine göre farklı programlara dayalı olarak gerçekleştirilen çalgı eğitimi (Konakçı, 2010: 2), Özyay’a (2005) göre Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında temel olarak çalgı çalmayı öğrenebilme, çalgıyı etkin kullanabilme ve çalgı çalmayı öğretebilme basamaklarından oluşmaktadır (Akt. Gök, 2006: 2).

Çalgı eğitiminin amacı, çalgılarını müziğin ve müzik eğitiminin her alanında işlevsel olarak kullanabilen, teknik ve müzikalite bakımından gelişmiş bireyler yetiştirmektir (Coşkun, 2007: 2).

Bu amaç doğrultusunda, Eğitim Fakültelerine bağlı Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında verilen çalgı eğitimi yoluyla müzik öğretmeni adayı müzisyenliğini geliştirir, kendini çalgısıyla ifade eder ve müzik yaşantısını zenginleştirir.

Eğitim Fakültelerinin Müzik Öğretmenliği Bölümlerinde verilen çalgı eğitimi ve çalgı eğitiminin bir dalı olan viyolonsel eğitimi, bireysel çalgı dersi adı altında toplamda yedi yarıyıl, sekizinci yarıyıldan itibaren müzik öğretmeni adaylarının meslek hayatları boyunca kullanacakları çalgıları çalmaya yönelik bilgi ve becerilerin öğrenilmesini ve geliştirilmesini, belirli teknik ve müzikal becerileri kapsayan düzeye uygun eserlerin seslendirilmesini amaçlayan bireysel çalgı-viyolonsel ve eğitimi dersi verilmektedir (Topoğlu, vd., 2012: 2).

Üniversitelerin resmi web sayfalarından elde edilen bilgilere göre, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı ve Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı haricinde, bireysel çalgı-viyolonsel dersi içeriklerine (müfredat) ve kullanılan kaynaklara detaylı biçimde rastlanmamaktadır. Bu doğrultuda, referans alınan üç Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı bireysel çalgı-viyolonsel dersi içeriklerine göre, Georg Eduard Goltermann’ın viyolonsel konçertoları Gazi Üniversitesinde lisans 4. sınıfta; bu araştırmanın konusunu oluşturan G.E. Goltermann’ın viyolonsel konçertolarından no. 4 ise (Op. 65), Marmara Üniversitesinde lisans 3. sınıfta çalıştırılmaktadır.

Hemen her viyolonsel öğrencisinin çalıştığı önemli bir eser olan Georg Eduard Goltermann'ın Op. 65 Sol Majör 4. Konçertosu; teknik ve müzikalite başta olmak üzere öğrenciyi birçok konuda geliştirmektedir. Pek çok kaynakta öğrenci konçertosu olarak adlandırılan bu eserin bestecisi hakkında çok az bilgiye rastlanması ve eser ile ilgili neredeyse hiç araştırma yapılmamış olması dikkat çekmektedir.

Georg Eduard Goltermann Op. 65 4. Konçerto'nun çalışılmasına yönelik öğretim elemanları görüşlerine dayalı hazırlanan alıştırmaların, özellikle Eğitim Fakültelerine bağlı Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında ihtiyaç duyan viyolonsel öğrencileri için çalışı kolaylaştıracağı düşünülmektedir.

Bu araştırma;

* 2012 – 2013 eğitim – öğretim yılı,

* Türkiye'deki Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında görev yapan viyolonsel öğretim elemanları ve görüşleri,

* Georg Eduard Goltermann'ın Op. 65 4. Viyolonsel Konçertosu'nun I. Bölüm'ü,

* Eserin çalınmasında karşılaşılan güçlüklerle yönelik öğretim elemanları görüşlerine dayalı araştırmacının çalışma önerileri ile sınırlıdır.

Bir eseri yorumlayabilmek için eseri ve bestecisini tanımak, eserin yazıldığı dönemi ve bu döneme ait gelişmeleri bilmek, müziği daha iyi ifade edebilmek açısından önem taşımaktadır. Bu sebeple; Romantik Dönem, konçerto formu ve G.E. Goltermann hakkında verilecek kısa bilginin, eserin algılanmasına yardımcı olacağı düşünülmektedir.

Ortaçağın bazı eserlerinde bile romantik öğelerin görülebildiğini düşünürsek, her alanda olduğu gibi müzikte de romantizmin ne zaman başladığı sorusunu cevaplandırmak zordur (Selanik, 2010: 178). Müzikte romantizmi Ludwig van Beethoven'dan (1770–1827) sonra başlamış olarak kabul edenlerin yanı sıra birçok tarihçi Beethoven'ı ilk Romantik besteci olarak görüp onu, müziği özgürlüğe kavuşturan kişi olarak tanımışlardır (Mimaroglu, 1999: 79).

İlyasoğlu'na (2003) göre romantizm, sanatın 18. yüzyılda belli bir toplum sınıfının eğlencesi için üretildiği klasik akımın kuralcı sınırlarına karşı bir başkaldırı olarak nitelendirilmiştir (s.77). Müziğin, sadece orta sınıfın malı durumuna geldiği Romantik Dönemde orkestraların, şatolarla sarayların şölen salonlarından çıkıp orta sınıf tarafından doldurulan konser salonlarına geçmesi gibi oda müziği de bu sınıfın çalışma odalarına kadar girmiştir (Say, 2003: 339).

Bir müzikal cümle içinde yapılan tempo değişikliklerinin, müziğe duygusal içeriğin aktarılmasında bir araç olarak kullanıldığı bu dönemde, zirve noktalara gidişte yavaşlamak ya da hızlanmak, benzer biçimde müzik sakinleştikçe tempoda hafif yavaşlamalar ile çok sayıda ölçüden oluşan uzun 'crescendo'lar veya 'decrescendo'lar kullanılmıştır (Tunca, 2012: 46).

Birden fazla temayı (müzik düşüncesini) içeren dört bölümlü çalgı müziği eserinin sonat olduğunu belirten Say (2001), konçertonun ise solo çalgı veya çalgılar ile orkestra için yazılmış

sonat olduğunu söylemiştir (s.147). Düşüncenin karşılıklı olarak irdelenmesini, soru ve cevapları, zıtlıkları ya da onaylayışları içeren konçerto, solo çalgı ile orkestranın diyalogu sayılabilir (Say, 2001: 153-154).

19 Ağustos 1824 yılında Hannover’de doğan Georg Goltermann, viyolonsel için solo bir çalgı olarak keman kadar önemli olduğu bir dönemde yaşamıştır (Geeseman, 2011: 1). Org çalan babası sayesinde müzik eğitimine erken yaşta başlayan ünlü viyolonselci (çellist), ilk viyolonsel derslerini Bernhard Romberg’in öğrencisi olan August Prell’den almıştır (Raychev, 2003: 61). Viyolonsel çalışmalarını 1847’den 1849’a kadar Münich’te Jesoph Menter ile devam ettiren Goltermann, aynı zamanda Ignaz Lachner ile de kompozisyon çalışmıştır (grandemusica.net, 2013).

Viyolonsel eğitimi ile yorumculuğunu önemli ölçüde geliştiren, 19. Yüzyıl’da yaşamış birçok çellist bestecilerden biri olan ve kariyerine diğer virtüöz çellistler gibi solist olarak başlayan Goltermann, 1850–1852 yılları arasında Almanya’nın büyük şehirlerinde konser turnesine çıkmış; ilk bestelerini de bu dönemde yapmıştır (Geeseman, 2011: 28). 1852’de müzik direktörü olarak Almanya’nın Würzburg şehrine yerleştikten bir yıl sonra belediye tiyatrosu Stadttheater’in yardımcı müzik direktörlüğü görevini kabul ederek Frankfurt’ta yaşamaya başlamış (Johnstone: 1) ve nihayetinde 1874 yılında asıl direktör olarak atanmıştır (Raychev, 2003: 61).

Goltermann’ın viyolonsel eğitimi literatürüne başlıca katkısı, kariyeri boyunca yazdığı virtüözlüğünün bariz birer göstergesi olan ve öğrenci repertuarında önemli bir yer etmiş sekiz viyolonsel konçertosu ile olmuştur (Raychev, 2003: 61). Goltermann’ın çeşitli seviyelerde zorluklar içeren bu konçertoları eğitim amaçlı bestelenmemiş olmalarına rağmen, bu yapıtların her biri belirli teknikler içerir; dolayısıyla eserleri, standart egzersizlerle ustalaştıktan sonra icra etmek için oldukça uygun parçalardır (Raychev, 2003: 62).

19. Yüzyılın büyük bestecilerinin eserleri, viyolonsel için oldukça zordur. Bu sebeple bu eserlerin başlangıç ve orta seviyedeki öğrencilere hitap etmediklerini vurgulayan Geeseman (2011), öğrencilerin küçük yaşlardan itibaren sahne korkularını yenmeleri için fırsatlar sunan Goltermann’ın ise; çalma becerisi yüksek olmayan öğrencilere de besteleriyle teknik ve müzikal bilgiler sunduğunu belirtmektedir (33).

Çıktığı konser turnesini iki yıl gibi kısa bir sürede sonlandıran Goltermann, zamanının çoğunu beste yapmak için harcamıştır ve çok fazla sayıdaki bestesi ile Goltermann’ın sadece performansa değil, aynı zamanda bestelemeye ve viyolonsel öğreticiliğine de ilgi duyduğu görülmektedir (Geeseman, 2011: 2–29). Bestecinin bilinen eserleri, Romantik Dönemde yazılan eserlerin aksine eğitici yönüyle ve viyolonsel eğitiminde günümüzde her seviyede öğrenciyi uygun olmasıyla dikkat çekmektedir. Goltermann’ın birçok eserinin deneyimli veya deneyimsiz tüm viyolonselciler için bir kılavuz niteliğinde olduğunu belirten Geeseman (2011: 3), öğrencilerin bu eserler sayesinde edindikleri teknik ve müzikal yeterliliklerin yanı sıra, enstrümanlarına dair bir takım bilgileri de kazandıklarını ifade etmiştir.

Viyolonsel ile ilgili birçok metnin yazarı olan çellist Lev Gingsburg, Goltermann'ın besteleri hakkında şöyle demiştir:

Duygusal ve çoğu zaman salon müziği oldukları için var olan değerlerini tamamen kaybeden eserlerinin aksine; konçertoları ahenkli, basit formda ve doğal bir şekilde kullanılan teknikleri barındırdıkları için hala akademik değerlerini kaybetmemiştir (Geesean, 2011: 32)

Goltermann, Frankfurt'ta yaşadığı kırk yıl boyunca teknik ve müzikaliteyi öğrencilere öğretirken seyircileri de mutlu eden, müzikal ve lirik eserlerle birlikte viyolonsel solo ya da eşlik özelliklerini içeren yüzden fazla eser yazmıştır; ancak bestecinin 'Op. 14 Konçerto No.1 Cantilena, Op. 65 Konçerto No. 4, Op. 54 No. 4 Etüt-Kapris, dört viyolonsel için Deux Morceaux' gibi az sayıda tanınmış eseri, günümüzün standart ya da en azından eğitimsel repertuarında varlığını sürdürmektedir (Geesean, 2011: 30). Bu parçalar Goltermann'ın en önemli eserleri olmamalarına rağmen; en faydalı, en zarif olanlarıdır ve çoğunlukla melodik içeriklerinin güzelliğinden dolayı ayakta kalmayı başaramışlardır (Geesean, 2011: 32).

Günümüz viyolonsel eğitiminin bu seviyeye ulaşmasında bestelediği çok sayıda eserle katkıda bulunan Georg Eduard Goltermann, müzik direktörlüğü yaptığı Frankfurt'ta, 28 Aralık 1898 yılında hayatını kaybetmiştir (wikipedia.org, 2013).

Goltermann'ın viyolonsel konçertoları arasında, günümüzde en ünlü olanın 4. Viyolonsel Konçertosu olduğunu ifade eden Johnstone (s.1), ayrıca bu eseri öğrenci konçertosu olarak da nitelendirmiştir. En çok kullanılan altı konçertosunun arasında 4. Konçerto, melodiktir ve orta seviyeli öğrenciler için uygun bir konçertodur (Raychev, 2003: 63).

Üç bölümden oluşan eserin I. bölümü 4/4'lük ve Sol Majör tonundadır. Otuz ölçülük orkestra eşliği ile başlayan bu bölüm Allegro; çabuk, neşeli ve canlı bir yapıdadır. Farklı tartımların kullanıldığı bölümde bağlı staccato ve legato yay tekniklerinin ağırlıklı olarak kullanıldığı görülmektedir. Ana tonun (Sol Majör) dominantı (Re Majör) ile sona eren viyolonsel solunun ardından gelen tutti, I. bölüm ile II. bölüm arasında bağlantı görevini üstlenmektedir.

Öğr. El.	Gam - Egzersiz						Etüt														Eser																																
	A	B	C	D	E	F	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P															
1	+	+																																																			
2	+						+																																														
3			+	+	+																			+																													
4																																																					
5	+	+				+		+	+	+	+	+																																									
6			+						+	+	+																																										
7							+				+																																										
8									+	+																																											
9									+																																												
10																																																					
11																																																					
12												+																																									
13																																																					
14																																																					
15																																																					
16																																																					
17																																																					
18																																																					
19																																																					
20																																																					
21																																																					
22																																																					

Tablo 1. *Ynyolonsel Öğretim Elemanlarının G.E. Gollerinin Op. 65 4. Ynyolonsel Konçertosu ile Eş Zamanlı Çalıştıkları Gam, Egzersiz, Etüt ve Eserler*

Tablo 1’de, Eğitim Fakültelerinin Müzik Öğretmenliği Bölümlerinde görev yapan viyolonsel öğretim elemanlarına uygulanan anketten elde edilen veriler doğrultusunda G. E. Goltermann Op. 65 4. Konçerto ile birlikte çalıştırılan gam-egzersiz, etüt ve eserler (sonat, konçerto vb.) görülmektedir. Tabloda görülen 1’den 22’ye kadar olan sayılardan her biri, araştırmada kullanılan anketi cevaplayan 22 viyolonsel öğretim elemanından birini temsil etmektedir. Gam-egzersiz, etüt ve eser olmak üzere üç gruba ayrılmış harfler ise, viyolonsel öğretim elemanlarının söz konusu eser ile birlikte çalıştırdıkları gam-egzersiz, etüt ve eserleri (konçerto, sonat, küçük parça) temsil etmektedir.

Gam - egzersiz kitapları ile ilgili harflerin karşılığı aşağıda yer almaktadır:

A – M. Frank, Scales and Arpeggios

B – O. Sevcik, Op. 8 Changes of Position and Preparatory Scale Studies

C – F. Grützmacher, Op. 67 Daily Exercises

D – C. Schröder, Op. 31 The First Exercises

E – P. Grümmer, Daily Exercises

F - L. R. Feuillard, Daily Exercises

Etüt kitapları ile ilgili harflerin karşılı aşağıda yer almaktadır:

A – F. Grützmacher, Op. 72 II. Kitap

B – J. L. Duport, 21 Etuden

C – J. J. F. Dotzauer, 113 Etudes I. Kitap

D – J. J. F. Dotzauer, 113 Etudes II. Kitap

E – S. Lee, Op. 101 First Steps in Violoncello Playing

F – R. Matz, 30 Etudes

G – R. Matz, 12 Etudes Introduction to Thumb Position

H – M. Miedlar, Violoncello Schule Band I

I – F. A. Kummer, Op. 57 10 Melodic Etudes

J – F. Grützmacher, Op. 38 24 Etudes

K – S. Lee, Op. 70 40 Easy Etudes for Cello

L – S. Lee, Op. 112

M – S. Lee, Op. 31 Volume I 40 Melodic and Progressive Exercises for Cello
N – S. Lee, Op. 31 Volume II 40 Melodic and Progressive Exercises for Cello

O – D. Popper, Op. 76 II Kitap

P – J. Merk, Op. 11 20 Exercises for Cello

Eserler ile ilgili harflerin karşılığı aşağıda yer almaktadır:

A – B. Marcello, Sonata in e-moll

B – J. Klengel, Konçertino C-Dur

C – W. De Fesch, Sonata in d-moll

D – J. B. Breval, Sonata in C-Dur

E – C. Stamitz, Concerto No. 1 in G-Dur

F – G. B. Cervetto, Sonata in C-Dur

G – A. Vivaldi, Sonat V

H – A. Dvorak, Op. 101 No.7 Humoresque

I – W. H. Squire, Op. 23 Tarantella

J – A. Vandini, Sonata in F-Dur

K – G. B. Sammartini, Sonata in G-Dur

L – A. Caporale, Sonata in d-moll

M – L. V. Beethoven, Sonatina in d-moll

N – J. S. Bach, Cello Suite No. 1 in G-Dur

O – J. S. Bach, Cello Suite No. 2 in d-moll

P – B. Romberg, Sonata in e-moll

Tablo 1'de görüldüğü gibi 5 numaralı viyolonsel öğretim elemanı, G.E. Goltermann'ın 4. Viyolonsel Konçertosu'nu çok sayıda etüt ile destekleyerek çalıştırmaktadır. 7 numaralı viyolonsel öğretim elemanı eserle birlikte farklı eserler de çalıştırmaktadır. 11, 13, 17 ve 18 numaralı öğretim elemanlarının ise söz konusu eser ile birlikte gam-egzersiz, etüt veya başka bir eser çalıştırmadıkları ya da bu soruyu yanıtlamadıkları görülmektedir.

Ölçüler	Frekans (f)
31 – 34	6
37. ve 41.	1
57 – 80	14
81 – 96	4
97 – 119	14

Tablo 2: Öğretim Elemanları Görüşlerine Dayalı, Öğrencilerin Eserin I. Bölümü'nde En Çok Zorlandıkları Pasajların Ölçü Numaralarına Göre Dağılımı (Schott Edisyon Üzerine Yazılmış Ölçü Numaraları)

Yukarıdaki tabloda, öğrencilerin eserin I. Bölümünde en çok zorlandıkları pasajlar öğretim elemanları görüşlerine göre ifade edilmiştir. Yukarıdaki tabloda f ile ifade edilen frekans, öğretim elemanı sayısıdır. Tabloya göre 14 öğretim elemanı öğrencilerinin en çok zorlandıkları ölçü numaraları olarak 37-41 (Görsel5) ve 97-119 (Görsel21) olduğunu belirtmişlerdir.

Tablo 2'de ölçü numaraları ile ifade edilmiş pasajlardan kesitler, okuyucuya hatırlatması bakımından aşağıda bulunmaktadır.

Tablo 2'ye göre öğretim elemanlarının altısı tarafından öğrencilerin zorlandıkları pasaj olarak belirtilen 31.–34. ölçüler, Görsel 1'de gösterilmiştir.

Bu zorluk için önerilen çalışmalar;

Eserin I. bölümünde dört ölçü serbest başlayan viyolonsel soloda, yarım pozisyon ve boş telin ardından II. pozisyon gibi geçişler olduğu görülmektedir. Bu duruma yönelik olarak sesleri kontrol ederek yapılacak bir çalışma önerilebilir.

Karşılaşılabilecek diğer bir sorunun ise Sol telinde II. pozisyon kapalı durumda si bemol–do diyez aralığı olduğu düşünülmektedir. Artık ikili bu aralığın yan yana veya yakın basılması hatasına karşı dikkat edilmelidir.

Görşel 3. Alıştırma 2

Yukarıdaki alıştırmada si bemol–do diyez aralığının kapalı durumda 1. ve 4. parmaklarda geldiği görülmektedir. Sol telindeki do çalınırken, boş tel do ile kontrol edilmesi önerilir.

Sol el kapalı durumda 1. ve 4. parmaklar ile si bemol–do diyez aralığının ardından gelen re telinde I. pozisyon 1. parmak mi, açık durumda gelmektedir. Sol telde 4. parmak do diyezi kaldırmadan, parmak uzatarak açık durumda 1. parmak ile mi'yi bulmanın enstonasyon için faydalı olabileceği düşünölmektedir.

Görşel 1'e yönelik L. R. Feuillard Daily Exercises 11 numaradan Sol Diminished (eksiltilmiş) Dizi çalışılabilir.

Görşel 4. L. R. Feuillard Daily Exercises No: 11 Sol Diminished Dizi

Görşel 5. Eserin I. Bölümü – Sayfa 2, 37. ve 41. Ölçüler

Tablo 2'ye göre öğretim elemanlarının biri tarafından öğrencilerin zorlandıkları pasaj olarak belirtilen 37. ve 41. ölçüler, Görsel 5'te gösterilmiştir.

Sol el için arpej çalışmaları yapmak, bu pasajı çalmayı kolaylaştırabilir. Sağ elde gelen yayı durdurma ile ilgili olarak aşağıdaki etüt önerilebilir.

Görsel 6. S. Lee Op. 113 12 Melodik Etüt No. 7, 21-22. Ölçüler

Görsel 6'da görülen etüdün, hem arpej hem de arpejden sonra yayı durdurarak gelen süsleme ile eserin Görsel 5'teki pasajı için uygun olacağı düşünülmektedir.

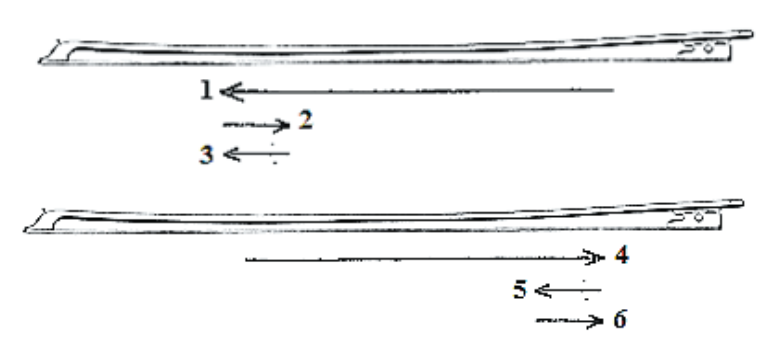
Görsel 7. Eserin I. Bölümü - Sayfa 3 A Tempo, 57.-58. Ölçüler

Tablo 2'ye göre öğretim elemanlarının on dördü tarafından öğrencilerin zorlandıkları pasaj olarak belirtilen 57.-80. ölçüler arasından bir kesit, Görsel 7'de gösterilmiştir.

Bu zorluk için önerilen çalışmalar;

Görsel 7'de eserin 57. ve 58. ölçülerinde, dört bağlı ve iki ayrı staccato üçlemelerin (♩♩♩) kullanıldığı görülmektedir. 81. ölçüye kadar benzer ritmik yapıda gelen pasajda öncelikle yay kullanımını önemlidir.

Yayı çekerek gelen dört notanın ardından yayın üst yarısında iterek ve çekerek gelen iki staccato nota ve yayı iterek gelen dört notanın ardından yayın alt yarısında çekerek ve iterek gelen iki staccato nota için, Görsel 8'de gösterilen yay hareketlerinden yararlanılabilir.

Görsel 8. Yay Hareketleri

Görsel 8'de 1 ve 4 numaralarda, çekerek ve iterek gelen dört bağlı üçlemeler, 2, 3, 5 ve 6 numaralarda ayrı gelen staccato notalar için kullanılması gereken yay uzunlukları gösterilmiştir. 1 numarada çekilen yay kadarınının 4 numarada itilmesi gerektiği unutulmamalıdır. Görsel 7'deki pasajı çalışırken tüm yay kullanılabilir. Pasajdaki yay kullanımına yönelik aşağıda Sol Majör dizide 2 alıştırma önerilmiştir.

Görsel 9. Alıştırma 3

Alıştırma 3'te, birinci üçleme yerine bir dördlük nota, farklı seslerden oluşan iki staccato nota yerine ise aynı seste iki staccato nota kullanılarak sol el sadeleştirilmiş ve yay hareketine önem verilmiştir. Sağ ele yönelik bu çalışmada Görsel 8'den yararlanılabileceği gibi tüm yay kullanılarak da çalışılabilir.

Görsel 10. Alıştırma 4

Alıştırma 4'te, Görsel 7'deki ritmik yapıda ve yayda yazılmış Sol Majör dizi görülmektedir. Bu çalışmanın amacı; doğru yay hareketiyle birlikte sol el parmaklarını da kullanmaya yöneliktir.

Ayrıca Görsel 7'deki ritmik yapıya benzerliğinden dolayı D. Popper Op. 76 No: 1, J.J.F. Dotzauer 113 Etüt I. Kitap No: 4, II. Kitap No:44 ve 62 numaralı etütlerin çalışılmasının, eserin bu pasajına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Nº 1. (G - dur)

Görsel 11. D. Popper Op. 76 1 Numaralı Etütten Bir Kesit

Görsel 11'deki ritmik yapının, söz konusu pasaj ile aynı olduğu görülmektedir. Tek fark, 4 bağlı notalardan sonra gelen iki staccato yerine iki detaşe nota olmasıdır.

Görsel 12. J. J. F. Dotzauer 113 Etudes II. Kitap 62 Numaralı Etütten Bir Kesit

Görsel 12'de, Görsel 7'deki ritmik yapı ve yay hareketlerinin birebir aynı olduğu ölçüler görülmektedir.

Görsel 13. J. J. F. Dotzauer 113 Etudes I. Kitap 4 Numaralı Etütten Bir Kesit

Görsel 14. J. J. F. Dotzauer 113 Etudes II. Kitap 44 Numaralı Etütten Bir Kesit

57. ve 80. ölçüler arasındaki , birinci ve ikinci notası bağlı, üçüncü notası ise ayrı staccato olan üçlemeler (), viyolonsel öğretim elemanlarınca belirtilen diğer bir güçlüktür. Bu ritmik yapıda iki bağlı notalar için kullanılan yay mesafesinin, ayrı staccato notada da kullanılması gerektiğine dikkat edilmesi önerilir.

Bu ve benzer şekilde gelen pasajlar için ritmik yapının ve yay hareketlerinin benzerliğinden dolayı J.J.F. Dotzauer 113 Etudes II. Kitap No: 38, L.R. Feuillard 60 Etudes No: 22 etütlerinin çalışılması, yay hareketlerinin çalışılmasına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Görsel 15. J. J. F. Dotzauer 113 Etudes II. Kitap 38 Numaralı Etütten Bir Kesit

Görsel 16. L. R. Feuillard 60 Etudes 22 Numaralı Etütten Bir Kesit

Görsel 15'deki ve Görsel 16'daki etütlerin, ritim ve yay () hareketleri bakımından aynı olduğu görülmektedir.

Yukarıdaki ritim ile aynı, Görsel 7 ile benzer ritmik yapıda olan S. Lee Op. 70- 19 numaralı etüdün, her iki pasajı da çalıştırması bakımından önemli olduğu düşünülmektedir.

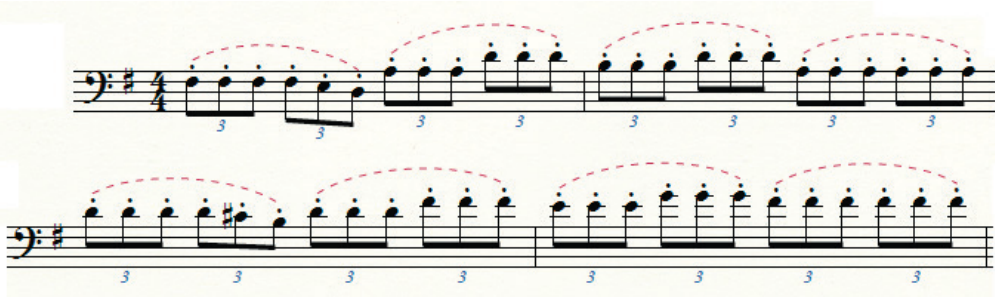
Görsel 17. S. Lee Op. 70 19 Numaralı Etütten Bir Kesit, 5. – 8. Ölçüler

Görsel 18. Eserin I. Bölümü – Sayfa 4 Poco Meno Mosso, 81. – 82. Ölçüler

Tablo 2'ye göre öğretim elemanlarının dördü tarafından öğrencilerin zorlandıkları pasaj olarak belirtilen 81.-96. ölçüler arasından bir kesit, Görsel 18'de gösterilmiştir.

Görsel 18'deki pasaj ve benzer ölçülerde, uzatma bağı ile bağlı dörtlük nota ve üçlemenin ilk notasını doğru saymak önemlidir. Pasajın çalınmasında oluşabilecek problemlerden biri, dörtlük notanın kısa tutulması olabilir. Bu pasajda ve üçlemelerin sık kullanıldığı durumlarda, dörtlük notaları sayarken içinde bir üçleme olduğu düşünülerek sayılması, ritim hatalarını önleyebilir. Bu doğrultuda aşağıdaki alıştırma önem taşımaktadır.

Görsel 19. Alıştırma 5

Alıştırma 5'te, Görsel 18'de görülen dörtlük ve ikilik notaların üçlemeler halinde yazıldığı görülmektedir. Üçlemeler haricinde notaları doğru saymak amaçlı bu alıştırma, detaşe ve bağlı staccato gibi farklı yaylarla çalışılabilir.

Görsel 20. S. Lee Op. 31 9 Numaralı Etütten Bir Kesit

S. Lee Op. 31 No: 9, bu pasaja ritmik olarak benzerliğinden dolayı önerilebilir.

Görsel 21. Eserin I. Bölümü - Sayfa 4 Tempo I, 97.-98. Ölçüler

Tablo 2'ye göre öğretim elemanlarının ondördü tarafından öğrencilerin zorlandıkları pasaj olarak belirtilen 97.-119. ölçüler arasından bir kesit, Görsel 21'de gösterilmiştir.

Görsel 21'deki pasajda, senkop bağı olduğu görülmektedir. 4/4'lükte yukarıda belirtildiği gibi birinci ve üçüncü vuruşlar güçlü zamanlardır. Bağ içinde kalan güçlü vuruşların belli edilmesine özen gösterilmelidir.

Görsel 22. Alıştırma 6

Alıştırma 6'da, Görsel 21'de kırmızı ile belirtilen notaların vurgulu çalınması istenmiştir. Çalışma esnasında bu vurgular daha belirgin olması amacıyla abartılarak yapılabilir.

J.J.F. Dotzauer 113 Etudes II. Kitap 45 numaralı etütte kullanılan yay hareketlerinin Görsel 2'ye benzerliğinden dolayı önemli olduğu düşünülmektedir.

Görsel 23. J. J. F. Dotzauer 113 Etudes II. Kitap 45 Numaralı Etütten Bir Kesit

Ayrıca viyolonsel öğretim elemanları tarafından teknik güçlüğü olduğu düşünülen bu pasajda (97.-119. ölçüler arası) yer alan () ve () ritimleri ile Sol Majör dizide bu ritmik yapıda yeni bir çalışma yapılabilir.

Görsel 24. Alıştırma 7

Alıştırma 7'de Sol Majör Dizi sesleri kullanılarak çıkıcı ve inici yazılmış bir çalışma görülmektedir. Onaltılık notalarla yazılan dizide çıkarken üç bağlı ve bir ayrı staccato, inerken ise iki bağlı ve iki bağlı staccato kullanılmıştır.

SONUÇ ve ÖNERİLER

- Araştırmada Müzik Öğretmenliği Bilim Dallarında görev yapan viyolonsel öğretmenleri görüşlerine göre, viyolonsel öğrencilerinin Goltermann op.65, 4 nolu konçertonun I. Bölümünü çalışma ve çalma aşamasında güçlük çektikleri pasajların 57.-80. ve 97.-119. ölçüler arası olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
- Araştırmada öğretim elemanları görüşlerine dayalı olarak eserdeki güçlüklerin giderilmesine yönelik yedi alıştırma geliştirilmiş; egzersiz, etüt ve küçük formda eser olmak üzere toplamda on yedi alıntıyla öneri getirilmiştir.
- Eserin incelenen edisyonu dışında diğer edisyonlarının da bakış açısı kazandırması bakımından incelenmesi,
- Önerilen etütlerin, eserin çalınmasına katkı sağlayıp sağlamadığının deneysel bir çalışma ile araştırılması,
- Uzman kişilerin, özellikle öğrenci sonat ve konçertolarına yönelik çalışma önerileri yazmaları önerilmektedir.

KAYNAKÇA

COŞKUNER, Sonat. (2007). *Türkiye’de Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri (Yaylı Çalgılar) Bireysel Çalgı Eğitimi Dersinde Piyano Eşlikli Çalışmalara İlişkin Öğretmen Görüşleri*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

GEESEMAN, Katherine Ann. (2011). *The Rise and Fall of The Cellist – Composer of The Nineteenth Century: A Comprehensive Study of The Life and Works of Georg Goltermann Including A Complete Catalog of His Cello Compositions*, Unpublished Doctoral’s Thesis, The Florida State University College of Music, ABD.

GÖK, Murat. (2006). *Gazi Üniversitesi Müzik Öğretmenliği Bölümü Öğrenci Orkestrasının Seslendirdiği Eserlerin Viyolonsel Partilerinin Ottokar Sevcik Op. 2 5 Numaralı Etütte Yer Alan Varyasyonlar Açısından İncelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

GÜNAY, E. ve UÇAN, A. (1980). *Çevreden Evrene Keman Eğitimi 1*, Ankara: Önder Matbaa.

İLYASOĞLU, Evin. (2003). *Zaman İçinde Müzik, Başlangıçından Günümüzde Örneklerle Batı Müziğinin Evrimi*. (7. Basım). İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.

JOHNSTONE, David. (Bilinmiyor). *Goltermann, Georg – A Largely Forgotten German Romantic Cellist*. <http://www.johnstone-music.com/articulos/music/6037/vlc24-article-the-music-of-goltermann-a-largely-forgotten-german-romantic-celloist/> adresinden 4 Şubat 2012’de alınmıştır.

KONAKCI, Nihan. (2010). *Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğrencilerinin Bireysel Çalgı Eğitimi Dersine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

MİMAROĞLU, İlhan. (1999). *Müzik Tarihi*. (6. Basım). İstanbul: Varlık Yayınları.

RAYCHEV, Evgeni. Dimitrov. (2003). *The Virtuoso Cellist – Composers From Luigi Boccherini to David Popper: A Review of Their Lives and Works*, Unpublished Doctoral’s Thesis, The Florida State University College of Music, ABD.

SAY, Ahmet. (2003). *Müzik Tarihi*. (5. Basım). Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

SAY, Ahmet. (2001). *Müziğin Kitabı*. (1. Basım). Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

SELANİK, Cavidan. (2010). *Müzik Sanatının Tarihsel Serüveni, Müziğin Görkemli Yolculuğu*. (2. Basım). İstanbul: Doruk Yayıncılık.

TARMAN, Süleyman. (2006). *Müzik Eğitiminin Temelleri*. (1. Basım). Ankara: Sözkese Matbaası.

TOPOĞLU, O. ve ERDEN, E. (2012). *Bireysel Çalgı Eğitimi Dersine Yönelik Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi*. *Akademik Bakış Dergisi*. Sayı 31, Sayfa 2.

TUNCA, Ozan. Evrim. (2012). *Konservatuvarlarda Viyolonsel Eğitimi*. (1. Basım). Ankara: Grakifer Yayınları.

UÇAN, Ali. (2005). *Müzik Eğitimi Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar ve Türkiye’deki Durum*. (Genişletilmiş 3. Basım). Ankara: Evrensel Müzikçevi.

http://en.wikipedia.org/wiki/Georg_Goltermann (31 Ekim 2014 tarihinde erişilmiştir).

<http://grandemusica.net/musical-biographies-g-2/goltermann-georg-eduard> (31 Ekim 2014 tarihinde erişilmiştir).

<http://www.yok.gov.tr/web/guest/universitelerimiz> (31 Ekim 2014 tarihinde erişilmiştir).

